

**Opinia autorității:
Acțiunile Agenției Naționale
pentru Siguranța Alimentelor
în identificarea și
soluționarea cazurilor de
fraudă alimentară**

*ANA LAUR, inspector principal
DSCPAON, ANSA*

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) este autoritatea publică centrală de supraveghere în domeniul alimentar, ce are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, inclusiv a alcoolului etilic, a producției alcoolice, produselor vitivinicole și a berii, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul alimentar.

FRAUDA ALIMENTARĂ

Termen colectiv ce cuprinde substituirea intenționată, adăugarea, contrafacerea sau denaturarea intenționată a produselor alimentare/hranei pentru animale, a alimentelor/ingredientelor pentru hrana animalelor sau a ambalajelor alimentare pentru hrana animalelor, a etichetării, a informațiilor despre produs sau a declarațiilor false sau înșelătoare despre un produs pentru câștigul economic, și care poate avea impact asupra sănătății consumatorilor.

**Motivația fraudei
alimentare – câștigul
economic; iar cheia
evaluării vulnerabilității
este „Gândește-te ca un
infractor!”**

LEGISLAȚIA UE ȘI NAȚIONALĂ

01 **Regulament (CE) nr. 178/2002**

Stabilirea principiilor și cerințelor generale ale legislației alimentare

Art.8, Protecția intereselor consumatorilor

02 **Legea nr.306/2018**

Privind siguranța alimentelor, art.1, alin. (3), pct.a) **protecția vieții și a sănătății umane, a intereselor consumatorului, prevenirea practicilor frauduloase sau înșelătoare, de falsificare a produselor alimentare;**

03 **Regulament (CE) nr.1169/2011**

Privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare

04 **Legea nr.279/2017**

Privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare; ex.: art.6 Practici corecte de informare, **țara de origine**

LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ

05 **Legea nr.50/2013**

Privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produse alimentare și cu normele de sănătate și bunăstare a animalelor

Art.7 Proceduri de control și verificare

06 **Legea nr.131/2012**

Privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător

07 **Hotărârea de Guvern nr.59/2017**

Cu privire la aprobarea măsurilor de punere în aplicare a sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje la nivel național

08 **Hotărârea de Guvern nr.680/2018**

pentru aprobarea Planului general de gestionare a crizelor în sectorul alimentelor și furajelor

Hotărârea de Guvern nr.680/2018

Planul general de gestionare a crizelor în sectorul alimentelor și furajelor

Secțiunea 2. Fraudele alimentare

7. Încălcarea în mod intenționat a regulilor generale prevăzute la art. 1 din Legea nr. 50 din 28 martie 2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor, în scopul obținerii unui profit financiar sau economic, poate crea premisele unei crize.

8. Responsabilitatea pentru siguranța alimentelor le revine atât operatorilor din domeniul alimentar care produc și plasează produsul pe piață, cât și autorităților responsabile de controlul inofensivității acestora.

Tipologia fraudelor alimentare

Sursă: https://ec.europa.eu/food/safety/food-fraud/what-does-it-mean_en

Diluția/diluarea

Procesul de amestecare a unui ingredient lichid cu valoare ridicată, cu un lichid de valoare mai mică

Substituirea

Înlocuirea unui ingredient sau a unei părți de produs cu valoare ridicată, cu un alt ingredient sau parte a produsului cu valoare mai mică

Ascundere

Procesul de ascundere a calității scăzute a unui ingredient sau produs alimentar

Exagerarea neautorizată

Procesul de adăugare a materialelor necunoscute și nedecarate, în produsele alimentare, pentru a le îmbunătăți caracteristicile de calitate

Contrafacerea

Procesul de copiere a mărcii, a conceptului de ambalare, rețeta, metoda de prelucrare, etc.

Etichetarea incorectă

Procesul de introducere a afirmațiilor false pe ambalaj, pentru câștiguri economice

Producția pentru piața gri/furt/deviere

*piața gri – o piață care utilizează metode nereglementate, dar nu ilegale

Ordin ANSA nr.405 din 17.11.2020

Planul anual al controalelor de stat pentru anul 2021

(unitățile poate fi găsite la rubrica **Controale oficiale**, pe pagina web a
agenției <http://www.ansa.gov.md/ro/content/controale-oficiale> sau în **Registrul de Stat
al Controalelor** <https://controale.gov.md/ro/registrul-controalelor>)

Ordin ANSA nr.23 din 20.01.2021

**Programele de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței alimentelor, sănătății plantelor, hranei pentru animale și calității produselor de uz fitosanitar pentru anul 2021
(10 anexe)**

<http://www.ansa.gov.md/uploads/files/Ordinele%20ANSA/2021/Ordin%20%E2%84%96%2023.pdf>

Exemple de investigații realizate în baza ordinului

Fortifianți: acid folic și fier (prezența sau absența lor)

Se verifică corectitudine
declarațiilor făcute de
producători privind
informarea consumatorilor

Determinarea fracției de grăsimi și trigliceridelor în produse lactate

Se verifică corectitudine
declarațiilor făcute de
producători privind
informarea consumatorilor

Aditivi alimentari

Determinarea aditivilor
alimentari din clasa
coloranților,
aromatizanților, în
sucuri și nectare din
fructe și legume (ex.:
suc de portocale, rodii)

Exemple de investigații realizate în baza ordinului

Melamina (lipsa ei în formule de început pentru sugari)

Adăugarea frauduloasă poate fi realizată cu scopul de a mări valoarea proteinelor din lapte

OMG (prezența sau absența lor)

Se verifică corectitudine declarațiilor de pe etichetă

Compoziția în acizi grași pentru identificare

Uleiurile vegetale obținute dintr-un singur tip de materie primă (ex.: ulei de măsline)

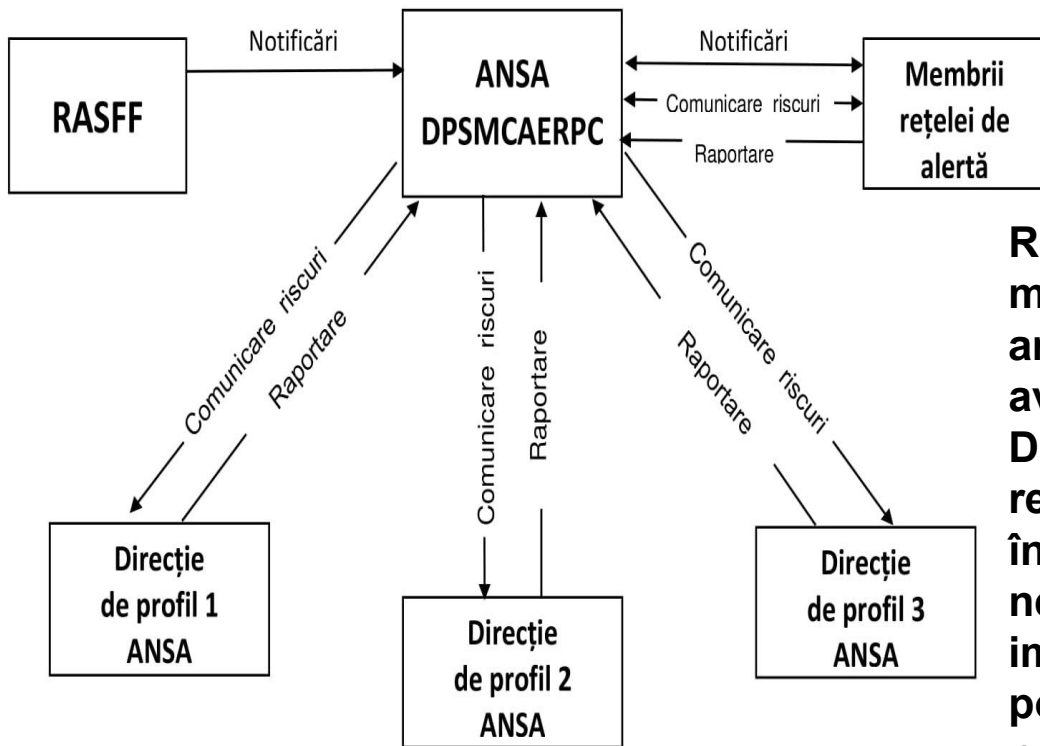
Sistemul rapid de alertă privind alimentele și furajele

RASFF poate fi sistemul care să semnaleze o situație de criză, dar o dată recunoscută ca atare, această situație va intra sub incidența actelor normative și a procedurilor care reglementează situațiile de criză. În acest context, este necesară elaborarea unui Plan general pentru gestionarea crizelor în domeniul siguranței produselor alimentare și al hranei pentru animale, care prevede tipurile de situații care implică riscuri directe sau indirecte pentru sănătatea umană, derivând din produse alimentare sau hrană pentru animale, care nu pot fi prevenite, eliminate sau reduse la un nivel acceptabil sau nu pot fi gestionate.

**ANSA are elaborată procedura cod:
PS/PS-MSD-06/01 privind notificările
SRAAF la nivel central ANSA**

Republica Moldova, deși nu este țară membră RASFF, prin intermediul ANSA, are acces limitat la RASFF prin logare, având o persoană de contact în cadrul DPSMCAERPC responsabilă de recepționarea notificărilor. Astfel, în cazul în care RM este vizată în privința unei neconformități, fie pentru produse importate sau exportate, prin intermediul poștei electronice este recepționată notificarea, după care este inițiată o anchetă de serviciu privind trasabilitatea produsului, care se finalizează cu aplicarea măsurilor stabilite de legislația în vigoare.

RISCURI ACTUALE

Lipsa investigațiilor de laborator/acreditarea unor metode

Ex.: Lipsa metodelor de investigare a ADN-ului prezenței diferitor tipuri de carne în semifabricatele din carne/veridicitatea condimentelor/cafelei

Accesul limitat la sistemul RASFF

ANSA nu este membru, respectiv nu poate face notificări prin sistemul RASFF; doar le recepționează pe cele în care este vizată țara R. Moldova

Lipsa unui sistem național rapid de alertă

Ex.: Elaborarea acestuia, conform Strategiei în domeniul siguranței alimentelor pentru anii 2018-2022 este în responsabilitatea MADRM

STUDII DE CAZ

PROBLEMA: Etichetarea incorectă – aplicarea incorectă a termenilor „ecologic”, „biologic” sau „organic”

1. „BioChefir” – argumentarea agentului economic: termenul „Bio” vine de la prebiotice și/sau probiotice. Agentul economic a confirmat că a inițiat procesul de modificare al ambalajului, iar termenul „Bio” nu se va regăsi pe ambalajul nou.

2. Uleiuri presate la rece cu aplicarea termenului „Bio” – în urma controlului inopinat, producătorul nu a putut prezenta dovezi precum că ar deține certificare ecologică, nefiind măcar la etapa de conversie la agricultura ecologică.

INTERVENȚIA ANSA

- Efectuarea controlului inopinat în baza sesizării parvenite din partea Asociației Consumatorilor și Producătorilor Ecologici și Artizanali din Moldova;
- Controlul documentar, în vederea confirmării autenticității datelor indicate pe ambalaj.
- În cazul lipsei documentelor confirmative, aplicarea sancțiunii în baza art.98, alin. (1) din Codul Contravențional al RM nr.218/2008.
- Oferirea prescripțiilor privind modificarea etichetei, în conformitate cu legislația în vigoare.
- Retragera de pe piață a produselor cu etichetare incorectă.

Inspectorii STSA Orhei de comun cu Inspectoratul de Poliție Orhei în ultima perioadă, au efectuat controale la unitățile de comerț, verificandu-se respectarea legislației în vigoare cu privire la circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice. În rezultatul controalelor la 4 agenți economici au fost constatate încălcări, întocmite procese verbale de constatare, cu aplicarea sancțiunilor, conform codului contravențional. Deasemenea a fost retras din comerț un lot de băuturi alcoolice tari, contrafăcut, fără marcă cu timbru de acciz. În scopul respectării legislației în vigoare privind comercializarea produselor alimentare și alcoolice, dar și a materialului semincier, preparatelor de uz fitosanitar și fertilizanți, inspectorii STSA Orhei și IP Orhei vor organiza și în continuare controale comune.

**Inspectorii STSA Orhei de comun cu Inspectoratul de Poliție Orhei au efectuat controale la unitățile de comerț,
10.04.2019**

Reținerea oficială și/sau dispunerea retragerii de pe piață a alimentelor

CAZUL I

În cadrul examinării primare nu este posibil de constatat neconformitatea produsului, dar există suspiciuni că lotul de produse alimentare este neconform

Prelevare de probe și expedierea la investigații de laborator

Reținerea oficială a lotului suspect până la recepționarea rezultatelor analizelor de laborator.

Decizia privind retragerea de pe piață sau scoaterea de sub reținere oficială

CAZUL II

În cadrul examinării primare s-a constatat că lotul de alimente este **NECONFORM**

Sistarea oficială a lotului, care se află la unitatea controlată. Dispunerea de retragere din rețeaua de comerț a alimentelor care fac parte din același lot de produse

Decizia privind utilizarea condiționată sau nimicirea alimentelor neconforme

---

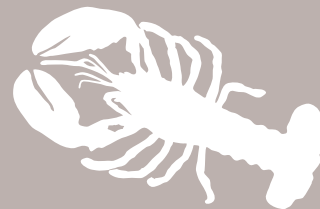
- 1 | *Re-etichetarea sau re-ambalarea*
- 2 | *Utilizarea condiționată*
- 3 | *Aplicarea unui tratament special*
- 4 | *Nimicirea (distrugerea) produselor neconforme*

Inspectorii DMSA Chișinău întreprind controale inopinate la comercianții cu pește viu (17.12.2019)

**10 procese
verbale cu
privire la
contravenție**

Inspectorii Direcției Municipale pentru Siguranța Alimentelor Chișinău, în comun cu colaboratorii Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și a Inspectoratului General de Poliție au efectuat controale inopinate la comercianții cu pește viu în raza Municipiului Chișinău inclusiv în piețele agroalimentare. În procesul controalelor au fost constatate un șir de încălcări cum ar fi: lipsa Autorizației Sanitar-Vetrinare, lipsa documentației care confirmă proveniența și calitatea peștelui, nerespectarea normelor de igienă la transportarea și comercializarea peștelui viu.

Ce spun autoritățile despre peștele inclus în Cartea Roșie comercializat la Piața Centrală

După ce presa a scris despre comercializarea resurselor piscicole incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova pe tarabele din Piața Centrală, Inspectoratul Pentru Protecția Mediului s-au autosesizat.

Două specii de pești incluse în Cartea Roșie au fost depistate în Piața Centrală din Capitală. Cuantumul prejudiciului cauzat resurselor biologice acvatice constituie 22.500 de lei. Mai mult ca atât, astăzi (22.01.2020), ANSA a anunțat că Inspectorii din cadrul STSA Chișinău, în comun cu Inspectorii din cadrul Ministerului Mediului, Serviciul Piscicol, au efectuat controale inopinate la punctele de comercializare a peștelui viu din Piața Centrală și alte piețe agroalimentare din municipiul Chișinău.

În rezultatul controalelor efectuate s-au depistat 2 exemplare de pește „Vîrezub” (*Rutilus frisii*) la un singur agent economic. Peștele a fost retras din comerț, fiind întocmit un proces verbal cu privire la contravenție.

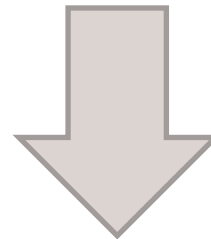
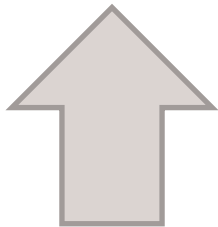

INTERVENȚIA ANSA

A fost elaborat Ordinul nr. 62 din 08.02.2018 “Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni intern pentru sectorul Lapte și produse lactate”, cu următoarele acțiuni:

- ❑ Desfășurarea unui proces de prelevări a probelor de lapte și produse lactate producători și din rețeaua de comerț și expediate către CRDV pentru investigare la prezența grăsimilor de origine străină, în perioada 06.02-28.02.2018.
- ❑ Desfășurarea unui proces de prelevări a probelor de lapte și produse lactate din import la toate loturile și expediate către CRDV pentru investigare la prezența grăsimilor de origine străină, în perioada 06.02-28.02.2018.
- ❑ Desfășurarea controalelor oficiale la întreprinderile de procesare a laptelui în perioada 06.02-28.02.2018.
- ❑ Înaintarea propunerilor legislative îndreptate spre contracararea fenomenului de producere și plasare pe piață a produselor lactate neconforme.

<http://www.ansa.gov.md/ro/comunicate/la-ansa-fost-supus%C4%83-dezbaterilor-situa%C8%9Bia-%C3%AE-n-domeniul-producerii-%C8%99-i-proces%C4%83-rii-laptelui>

<http://ansa.gov.md/uploads/files/Ordinele%20ANSA/2018/1%20prezentare%20prelevare%20produse%20lactate%20la%20gr%20veq.pdf>

CONTROALE ȘI PRELEVĂRI

Măsurile întreprinse:

- a) Pentru toți producătorii și importatorii menționați au fost întocmite Procese-Verbale de Contravenție cu privire la aplicarea amenzei conform Codului Contravențional art. 344, pct. 2, lit. C, ce constituie 12000-15000 lei.**
- b) A fost emisă dispoziția prin care producătorul/importatorul se obligă să retragă din rețeaua de comerț produsele falsificate.**
- c) ANSA a efectuat măsuri de inspecție cu privire la respectarea dispoziției menționate a operatorilor în cauză.**

Propuneri emise de ANSA privind modificarea cadrului legal din domeniu

- ▶ H.G. nr. 611 din 05.07.2010 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Lapte și produse lactate”
- ▶ Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor
- ▶ Modificări cu privire la Codul Contravențional.

În neadmiterea marcării produselor lactate într-o formă ce ar duce în eroare consumatorul, la fel plasarea pe piață a produselor care se comercializează în formă reambalată (cașcaval, unt) este necesar ajustarea standardelor de firmă elaborate de producători nefiind conforme situației actuale.

Vă Mulțumesc pentru atenție!

Ana LAUR,
Inspector principal DSCPAON
Str. Mihail Kogălniceanu 63
Tel.: 022-26-46-96; 060381004